

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio I. Clerici Sacros Canones callere tenentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

referendis Canonibus, incipiendo ab antiquioribus, progrediendoque gradatim, à sequentibus ad recentiores & postremos accedimus: *Secundum* erga Capita tractanda, quæ ita componuntur, ut antecedentia ad subsequentia naturaliter ducant. Si qui extrà locum referantur, quoad tempus quo conditi sunt, emendatio facilis, indicante errorem ipsorum datà, quo medio Proeli director in sedem debitam quemlibet revocare poterit. Quos verò sub varia classe collocare fas est, quia ad illas simul pertinent, sub congruentiori relati sunt cum monitione illius ad alias relationis. Hujusmodi Canones se se invicem illustrant & confirmant. In illis maximè notanda momenta, quibus reverentiam Canonibus, in se spectatis, procurant, quæque impellant etiam ad studium Juris Canonici. Illorum præcipua sunt.

1° Promissio CHRISTI, quod aderit ubicumque plures in nomine suo congregati erunt.

2° Effectus illius, nempe assistentia *Spiritus Sancti*, quæ eò major quò numerosior Cœtus.

3° Exemplum Apostolorum, in quibus promissum hoc primùm impletum est.

4° Constans Ecclesiæ praxis hos Cœtus congregandi, vel statis temporibus, vel quoties instat necessitas.

5° Fructus uberes indè percepti. Hinc elogia his Cœtibus data, in hoc uno comprehensâ, quòd sint omnium Ecclesiæ malorum antidota. In iisdem collectis Canonibus non nihil habes circà necessitatem Legum Ecclesiasticarum publicationis atque acceptationis.

SECTIO I.

Clerici sacros Canones callere tenentur.

I.

ERIT dilectionis tuæ per Plebes finitimas & Confacerdotes nostros, qui in illis regionibus propriis Ecclesiis præsidet, regularum hunc librum, quasi dedascalicum atque monitorem, sedulo insinuare, ut & nostros cognoscere, & ad fidem confluentium mores valeant docendi sedulitate formare. INNOCENTIUS I. *Vitricio Rothomag.*

II.

Ecclesiasticorum Canonum norma nulli esse debet incognita Sacerdoti, quia nesciri hæc à Pontifice satis est indecorum; maximè cum à Laicis & Religiosis viris & servetur, & custodienda esse dicatur: INNOCENTIUS I. *Maximo & Severo.*

III.

Nulli Sacerdotum suos liceat Canones ignorare. CALESTIN. *Universis Episcopis per Apuliam.* Idem habetur multoties in CAPITULAR. *Regni Francie.*

IV.

Ne qua excusatio de ignorance Canonum nascatur: quamquam ignorare numquam licuerit Sacerdotem, quid Canonum regulis fuerit definitum, hæc ad Provincias vestras scripta direximus: S. LEO *Episcopis per Campaniam, &c. Capite secundo in fine.*

V.

Parochiani Clerici à Pontificibus suis necessaria sibi statuta Canonum legenda percipiant, ne se ipsi, vel populi, quæ pro salute eorum decreta sunt, excusent postmodum ignorasse. *Concilium AURELIANENSE IV. anno 141. C. 6.*

VI.

Sciant Sacerdotes Scripturas sacras & Canones, ut omne opus eorum in prædicatione, & doctrinâ consistat, atque ædificent cunctos, tam fidei scientiâ, quam operum disciplinâ. *Concilium TOLET. anno 633. C. 25. Conc. ARELAT. 813. 6. C. 3.* ut Episcopis Canones & regulam non liceat ignorare: Nulli Sacerdotum eosdem Canones ignorare liceat. *C. vigesimo 53. Concil. FRANCOFORT. 794.*

VII.

Cum omnia Concilia Canonum, qui recipiuntur, sint à Sacerdotibus legenda, & intelligenda, & per ea sit eis vivendum, & prædicandum, necessarium ducimus, ut ea, quæ ad fidem pertinent, & ubi de extirpandis vitiis & plantandis virtutibus scribitur, hoc ab eis crebrò legatur, & intelligatur, ut in populo prædicetur: *Concilium MOGUNTINUM anno 847. Capite secundo.*

VIII.

Quoniam autoritas sacra Canonum nulli Sacerdotum Canones ignorare permittit, ne quemquam in reliquo nobis commissorum hujus ordinis expertem noverimus Canonum, decrevimus pariterque injunximus excepta per nostri laboris studium hæc modica succinctaque Capitula unumquem-

quemque habere in posterum: HERARDUS, Archiepiscopus Turonensis, in *Pref. Collect. Can. An. 858.*

IX.

Ut in proximâ Synodo unusquisque suos Canones habeat, & intelligat: quia nulli Sacerdotum licet ignorare Canones; *Capitular. GUILLIBERT. Episcopi C. 3. BALUZ. illa collocat inter Acta Sæcul. IX.*

X.

Obsecro fraternitatem vestram ut hæc Capitula, quæ ad emendationem vitæ breviter digesti, assiduè legatis, & memoriæ commendatis, & eorum, sive Scripturarum Sacrarum lectione, mores componatis, vitam emendatis, & cum subditis plebibus, opitulante domino. ad cœlestia regna pergere certetis. *THEODUL. Aurel. ad Paroch. An. 797.*

XI.

Nulli Episcopo liceat Canones, aut Librum pastorem à Sancto Gregorio editum, si fieri potest, ignorare, in quibus se debet unusquisque quasi in quodam speculo assiduè considerare. *Concilium TURON. III. sub Carolo Magn. Sæculo IX. An. 813.*

XII.

Decrevimus juxta Sanctorum Canonum constitutionem & cæterarum Sanctarum Scripturarum doctrinam, ut Episcopi assiduè sint in lectione, quoque intelligant & Librum Beati Gregorii Papæ de cura Pastoralis, & secundum formam ibidem constitutam & vivant & prædicent: *Concilium CABILON. sub Carol. Magn. 813.*

XIII.

Sed quia non est leve Canonum scita nescire, & ignorare medico medicinale officium, minus grave, statuimus, ut in susceptione curæ animarum & ordinis Sacerdotum, examinentur de his præcipuè ordinandi: *Concilium LONDON. Anno 1237. Cap. 2.*

XIV.

Verùm de hoc Sacri Canones enunciant, qui Antistiti vestro tribuendi sunt, & ab eo Sacerdotibus qui claves tenent scientiæ aperiendi, & vobis nihilominus, in quibus opus est, & minime prohibetur, insinuandi: *NICOL. ad Bulgar. C. 9.*

XV.

Quod vos ignorare minime credimus, (*agitur de re que in Canonibus potissimum continetur*) ab ipsis Apostolicis viris cognoscitis; & cum in Sacris Conciliis ab Episcopis promulgatæ sint regulæ, & receptæ, quis extrâ Episcopos promulgator Canonicarum quiverit esse sententiarum: *LEO IV. ad Episcopos Britan. Cap. I. circa annum 850.*

XVI.

Provideatur in unaquaque Ecclesia Cathedrali, & Collegiata, de Bibliotheca, in qua boni libri, & ab Ecclesia recepti, potissimum Sacri, Jurisque Divini & Canonici recondantur. Si qui in celebri Universitate Sacrorum Canonum Professioni operam dare desiderant, licentia percipiendi in absentia fructus potiantur. *Concilium AURO. 1583.*

XVII.

Decani seu Præpositi, Archidiaconi, & Poenitentiarii sint in omnibus Ecclesiis, ubi fieri poterit, Magistri in Theologia seu Doctores, aut Licentiat in Jure Canonico, non tamen per saltum promoti. *Concilium ROTOM. 1581. BITUR. 1584.*

SECTIO II.

Qua esse debeat Clericorum cura ut Sacri Canones serventur.

I.

NULLI Sacerdotum liceat quidquam facere quod Patrum possit regulis obviare; quæ enim à nobis res digna servabitur, si Decretalium norma constitutarum, pro aliquorum libitu, licentiâ populis permisâ, frangatur: *COELEST. Episcopis per Apul. & Calabr. Anno 427. à CONCIL. TOM. II. p. 1622.*

II.

Ut nobis gratulationem facit Ecclesiarum status salubri dispositione compositus, ita non levi nos mœrore contristat, quoties aliqua contra constituta Canonum Ecclesiasticamque Disciplinam præsumpta, vel commissa cognoscimus: Quæ, si non quæ debemus vigilantia refecimus, illi, qui nos speculatores esse voluit, excusare non possumus, permittentes sincerum corpus Ecclesiæ, quod ab omni macula purum custodire debemus, ambientium improba contagione foedari, cum ipsa sibi membrorum per dissimulationem compago non congruat: *S. LEO Episcopus Pref. ad Episcopos per Campaniam, & Picenum. CONC. TOM. III. p. 1293.*

III.

Ne quid sit quod prætermisum à nobis fortè credatur, omnia decretalia constituta, tam beatæ recordationis Innocentii, quàm omnium decessorum nostrorum quæ de Canonum promulgata sunt disciplinis, ita à vestra dilectione custodiri debere mandamus, ut si quis in illa commiserit, veniam sibi deinceps noverit denegari: *ibid. C. . . 5. . . ibid.*

IV.

Vestrum nemo discedat nec ab his deviet, quæ juxta regularum ordinem, frequens ad vos directa Sedis Apostolicæ decrevit autoritas. *XISTUS III. Episcopis Illyrici, Anno 437.*

V.

Cum nobis contra salutarium reverentiam regularum cupiamus temerè nihil licere, & cum Sedes Apostolica, super his omnibus favente Domino, quæ paternis Canonibus sunt præfixa, pio devotoque studeat tenere proposito, satis indignum est quemquam, vel Pontificum vel ordinum subsequendum hanc observantiam refutare, quam beati Petri Sedem & sequi videat & docere. *GELAS. Decret. . . . Cap. 9. An. 492.*

VI.

Primo in loco nobis visum est, ut in nomine Domini non tam nova quàm prisca Patrum instituta sancientes, id ipsum constituamus, quod titulis præsentibus, in Canonibus legitur insertum: *Concilium MATISCON. I. Anno 582.*

A 2

VII.